

9. Rechtsstaat uitleggen

juli 2007

De Commissie Van de Donk moet ons de kernwaarden van de rechtsstaat gaan uitleggen. Die kernwaarden hebben zowel betrekking op de structuur van de rechtsstaat als op de inhoudelijke (grond)rechten. De eerste vraag die zich aandient is daarom over wã t voor soort rechtsstaat we moeten worden voorgelicht. Die van Balkenende c.s.? Dan kan de Commissie ons misschien uitleggen waarom ons parlement gedegradeerd is tot "waakhond". Voor die waakhondfunctie hadden we toch juist een onafhankelijke rechter? Nee dus. Wat ik ook graag zou willen weten: waarom de regering tegelijk wetgever mag zijn. Wat ik dus eigenlijk zou willen weten, dat is waarom de leer van de gedeelde macht, de "trias politica" van Montesquieu, gebaseerd op machtsevenwicht tussen regering, wetgever en rechter, is afgeschaft. In geen enkel leerboek heb ik voor die afschaffing namelijk ooit enige verklaring gevonden. De verklaring kunnen we hoogstens vermoeden, het is immers handig voor de regering om zelf zijn wetten te maken en om zelf zo nu en dan voor rechter te spelen. Zie www.loosjes.nl, als u zich daar al niet bevindt. Maar we gaan nog een stap verder: Wat de Commissie Van de Donk ons ook gaat uitleggen, dat zijn de inhoudelijke kernwaarden van de rechtsstaat. De vrijheid van meningsuiting is, denk ik, de crux van die inhoudelijke (in juridische termen "materiële" waarden). Zonder die vrijheid kunnen andere rechten namelijk nooit over het voetlicht gebracht worden. Opkomen voor gelijkheid, oproepen tot betoging, de kerkklok luiden, opkomen voor het recht (al of niet ingeënt) zijn eigen gezondheid te definiëren, opkomen voor de vrijheid van onderwijs, het zou allemaal in en zwart gat gevangen zitten. Vooral de vrijheid van onderwijs is - vanwege het instituut "leerplicht" - essentieel en actueel. Immers, op 3 april jl. bleek de Tweede Kamer - met uitzondering van de leden van de Christen Unie en de SGP - niet eens te weten dat de Grondwet ons vrijheid van onderwijs belooft (Grondwet art. 23, lid 2 en lid 6 in fine). Ik breng column 2 en 4 in herinnering: Alle basisscholen, waarvan de pedagogische methodes afwijken van het gangbare intellectualistische injectieersysteem, werden 3 april ontoelaatbaar geacht. Dat betekent dat alle particuliere schooltjes die uit het vrijeschool-onderwijs en uit het nieuwe leren-concept zijn voortgekomen, straks hun deuren kunnen sluiten. Om twee redenen. Op al deze schooltjes gaat het namelijk *niet alleen* om een bepaalde leer- of toetsmethode, maar zijn het de ouders die de vorderingen van hun kinderen zelf willen beoordelen. En ook dat wil de regering verbieden; wij moeten enerzijds wel verantwoordelijkheidsgevoel aan de dag leggen, maar we mogen daar anderzijds geen gebruik van maken. Dat het "Verdrag inzake de rechten van het kind" de ouders die verantwoordelijkheid zelfs uitdrukkelijk verleent, is men in Den Haag blijkbaar ook vergeten. (IVRK art. 18: "Ouders hebben de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding en ontwikkeling van het kind.") Natuurlijk is er niets op tegen als een school zich vrijwillig de maat wil laten nemen door de onderwijsinspectie. Maar een monopolie? Wij mogen blijkbaar wel een mening hebben en die in het luchtledige verkondigen, maar wij mogen er geen consequenties aan verbinden door er naar proberen te leven en onze kinderen die opvoeding te geven die ons voor dat kind het beste lijkt. Zou het daarom niet meer voor de hand liggen om de kernwaarden van de rechtsstaat eerst eens aan onze parlementariërs en aan Onze Minister uit te leggen? Mijnheer Van de Donk, mijnheer Krajicek, mijnheer Kuiper, mijnheer Willems, ik nodig u daar bij deze toe uit.

Uw columnist, V.L.